

Magyar Rektori Konferencia

Az MRK szerepe a felsőoktatási stratégiaalkotásban

**Dr. Bódis József, a Magyar Rektori Konferencia
elnökének előadása**

2015. január 28.

Budapesti Corvinus Egyetem

Magyar Felsőoktatás 2014 – „Fokozatváltásra várva???”

Évek óta várja a magyar felsőoktatás, hogy végre egy **egységes stratégia** mentén működjön, **átláthatóan** és **megfelelően finanszírozva**.

2014. január

- **A 2014. év rosszul kezdődött.** A felduzzasztott Felsőoktatási Kerekasztal stratégiaalkotásának újabb hosszú – és egyben reménykeltő – fejezete zárult kudarccal: 2013 végén **a Kormány végül nem fogadta el.**
- **2014. április – országgyűlési választások** – a Kormány már nem kezd komolyabb átalakításokba

A Klinghammer-féle stratégiai lépésekben néhány igazán előremutató felismerés:

- ▶ a **kiválóságra építés**;
- ▶ az **intézmények feladatainak pontosabb meghatározása**;
- ▶ **forrásbővítés** szükségessége.
- ▶ A **közös minimum**: az MRK elfogadta a kancellári rendszert, az intézménytípusok kategorizálását a minőség elvének érvényesítése érdekében.

2014. első felében:

- újabb **kijárásos pénzosztás**;
- a 2014. évi költségvetésben az **előző évi előirányzatokat** vették alapul;
- a plusz forrásokat több helyen a **gyakorlóiskolák megnövekedett bértömege** vitte el;
- **bizonytalan a felsőoktatási államtitkár személye**;
- mandátumának lejártával **elnökváltás az MRK-nál**;
- **szakmai viták elmaradása a kancellária-rendszer bevezetéséről.**

Az MRK Elnökségének véleménye:

- A **kancellária-rendszer** nem önmagában jó vagy rossz, annak működőképességét **a rektor és a kancellár között meghúzott hatásköri viszonyrendszer** határozza meg.
- Hatékonyságát vagy annak hiányát a kiválasztott és kinevezett majdani **kancellárok személye**, valamint a **fenntartói szervezetirányítás minősége** befolyásolja.
- A **kettős vezetés kockázatot** jelent, ezért a végrehajtási rendeletek kodifikációja során alaposan **definiált, átgondolt viszonyrendszert** szükséges létrehozni.

Új felsőoktatási államtitkár: dr. Palkovics László akadémikus

Hozzáállása és szakértelme újra bizakodással töltötte el a felsőoktatási intézmények vezetőinek többségét. Az MRK időleges mellőzöttsége kezdett oldódni, a kancellárok kiválasztásánál is szerepet szánt az államtitkár a rektoroknak.

A **kancellárok kiválasztása** szinte **politikai kérdés** lett, sok elemzés rámutatott a kiválasztottak többségének **politikai beágyazottságára** – ezzel ellenben az egyetemi-főiskolai vezetők **profi menedzsereket** vártak a posztra.

Természetesen a politikai támogatottsággal bíró profi menedzserek ellen senkinek nem lehet kifogása, hiszen a megfelelő kormányzati támogatás kimagasló vezetési képességekkel együtt valóban sokat segíthet az egyes intézmények életében.

Az új irányítási modell 2015-ben már meg fogja mutatni, hogy segítségével a rendszer egésze hatékonyabbá tehető-e vagy sem.

- A kancellári kiválasztásban végül mellőzött rektorok a **stratégiaalkotásban kiemelt szerepet** kaptak.
- Egyeztetések **feszített tempóban**.
- **MRK – MTA – MAB**
- Az MRK határozottan képviseli azt az álláspontot, miszerint a **magyar felsőoktatás jövője** egyre erősebben függ a **szabályozást, finanszírozást, strukturálást és fejlesztést együttesen meghatározó stratégia elfogadásától**.

A stratégia első tervezetének hiányosságai:

Egyoldalú gazdasági szemlélet.

Mind az oktatás, mind a tudományos kutatás terén **aránytalanul és indokolatlanul mellőzte a társadalomtudományokat.**

Hiányzott a tehetséggondozás megfelelő szerepének meghatározása.

Stratégia – Fokozatváltás a felsőoktatásban – az MRK számos javaslatának elfogadása

- Megtartotta a korábbi irányvonalból az **intézménytípusok besorolását**, így a **közösségi főiskola** bevezetését.
- A **doktori képzés átalakítása** - (2+2) éves képzési ciklus
- **Országos kreditalapú elszámolási rendszer.**
- **Oktatói kiválóság növelése** érdekében a felsőoktatásban dolgozók, oktatók és nem oktatók **átfogó bérrendezése.**
- Sürgős beavatkozás **a közbeszerzések és a beszerzési tilalom feloldása** terén.
- Szabályozási liberalizáció.

Rendkívül sajnálatos azonban, hogy a koncepció továbbra is hangsúlyozza, hogy az **állam változatlan szerepvállalással** támogatja a felsőoktatási szférát, és emellett elismeri, hogy a **teljes oktatási rendszer finanszírozását nyilván nem lehet piaci alapokra helyezni**, viszont az intézményeknek **több lábon kell állniuk**, a közvetlen állami támogatástól való függés jelenlegi mértéke instabilitáshoz vezethet.

Németország 2014

Több, mint **120 milliárd euró** a felsőoktatásra

Oktatási kiadások közel **60 %-kal** meghaladják a **2008-as** ráfordítási értéket.

Az elmúlt tíz évben közel **1/3-dal nőtt** az egyetemisták és főiskolások száma.

2013-ban a német felsőoktatási intézményekben összesen 19.740 Németország-ösztöndíjat osztottak ki, vagyis 5.844 fővel többen részesültek a támogatásban, mint 2012-ben - **42 %-os növekedés**.

Magántámogatók, mint pl.: vállalkozók, alapítványok, magánszemélyek nagyjából 21,1 millió eurót áldoztak az ösztöndíj-programra.

➤ **Igazságtalan lenne, ha Magyarországon is csak az államtól várnánk magasabb támogatást, az egyéb, filantróp jellegű támogatásoknak is növekednie kellene.**

Forrás: Magyarország Berlini Nagykövetsége

Javaslatok az MRK részéről:

- **Kutatás finanszírozása – kutatási infrastruktúra fenntartása.**
- **Határon túli magyar felsőoktatás** helyzetének elemzése, és az erre vonatkozó koncepcionális kérdések megválaszolása:
 - a képzések **tartalmi színvonalának** emelése;
 - a fiatal értelmiségi elit, a felsőoktatásban és kutatásban elhelyezkedő szakemberek **képzésének és továbbképzésének segítése.**

Nemzetköziesítés

- Stipendium Hungaricum Ösztöndíjprogram
- Brazil **Tudomány Határok Nélkül** Ösztöndíjprogram – **közel 2000 brazil hallgató** a magyarországi intézményekben az **MRK koordinálása** mellett

„Európa versenyképességének záloga a felsőoktatásba és a kutatásba történő befektetés. A rektori konferenciák kérik Európa politikai vezetőit, hogy növeljék a felsőoktatás és a kutatás támogatását, mert e nélkül nem képzelhető el a gazdasági válságból való kilábalás, és nem alapozható meg az elkövetkező évek növekedése sem.”

2012. NOVEMBER 23.
EURÓPAI EGYETEMEK SZÖVETSÉGE (EUA) ÉS A
NEMZETI REKTORI KONFERENCIÁK NYILATKOZATA

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET.

Györfi

